Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – (a) Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1206/2001 z dne 28. maja 2001 o sodelovanju med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah

(COM(2018) 378 final – 2018/203 (COD))

(b) Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (ES) št. 1393/2007 Evropskega parlamenta in Sveta o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah („vročanje pisanj“)

(COM(2018) 379 final – 2018/204 (COD))

(2019/C 62/09)

Poročevalec: **Bernardo HERNÁNDEZ BATALLER**

Zaprosilo	a) Evropski parlament, 10. 9. 2018
	b) Evropski parlament, 10. 9. 2018
Pravna podlaga	člen 304 PDEU
Pristojnost	strokovna skupina za enotni trg, proizvodnjo in potrošnjo
Datum sprejetja mnenja strokovne skupine	2. 10. 2018
Datum sprejetja mnenja na plenarnem zasedanju	17. 10. 2018
Plenarno zasedanje št.	538
Rezultat glasovanja	184/0/9
(za/proti/vzdržani)	

1. **Sklepi in priporočila**

1.1 Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) se je seznanil s predlogoma Komisije o spremembi uredbe o pridobivanju dokazov in uredbe o vročanju pisanj.

1.2 EESO poziva Komisijo, naj upošteva ugotovitve iz tega dokumenta v zvezi s svojima predlogoma, zlasti tiste iz točk 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.9, 5.10, 6.3, 6.4. in 6.6, saj brez dejanskega pravosodnega prostora ni mogoče v celoti uživati svoboščin enotnega trga.

2. **Ozadje**

2.1 S ciljem, da bi Evropska unija (EU) postala prostor svobode, varnosti in pravice so v členu 81 Pogodbe o delovanju Evropske unije določeni temelji za tako imenovano „pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah“, ko gre za zadeve, ki segajo preko državnih meja, EU pa so dodeljene pristojnosti za sprejemanje ukrepov približevanja zakonodaje in predpisov držav članic.

2.2 Za dobro delovanje notranjega trga se lahko v skladu z zakonodajno določbo po potrebi sprejmejo ukrepi za vzajemno priznavanje in izvrševanje sodnih iz izvensodnih odločb med državami članicami ter sodelovanje pri pridobivanju dokazov.

2.3 EU je sisteme za urejanje pravne pomoči med državami članicami, določene s haaškimi konvencijami, nadomestila z naslednjimi pravnimi instrumenti:

2.3.1 Uredba Sveta (ES) št. 1206/2001 ([1]) o sodelovanju med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah, sprejeta na pobudo Zvezne republike Nemčije (v nadaljevanju „uredba o pridobivanju dokazov“), ki se izvaja v vseh državah članicah, razen na Danskem.

2.3.2 Ta uredba na ravni EU uvaja sistem za neposredno in hitro posredovanje in izvršitev zaprosil za pridobivanje in izvrševanje dokazov med sodišči in določa natančna pravila glede oblike in vsebine takšnih zaprosil. Z njo je vzpostavljen sistem neposrednih dvostranskih stikov med sodišči, ki nadomešča prejšnjega, po katerem je sodišče ene države članice moralo poslati zaprosilo centralnemu organu druge države članice.

2.3.3 Uredba (ES) št. 1393/2007 ([2]) Evropskega parlamenta in Sveta o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah (v nadaljevanju „uredba o vročanju pisanj“), ki se uporablja v vseh državah članicah ([3]).

2.3.4 Ta uredba se uporablja v civilnih in gospodarskih zadevah, kadar je treba poslati sodno ali izvensodno pisanje iz ene države članice v drugo državo članico z namenom vročitve v slednji državi članici. Vendar pa se ne uporablja za davčne, carinske ali upravne zadeve ali za odgovornost države za dejanja in opustitve dejanj pri izvajanju javne oblasti (*acta iure imperii*).

2.4 EESO se je vedno zavzemal za vzpostavitev skupnega prostora svobode, varnosti in pravice v EU, kar med drugim pomeni sprejetje potrebnih ukrepov na področju pravosodnega sodelovanja in sodelovanja v civilnih zadevah s ciljem, da neusklajenost ali zapletenost sodnih sistemov držav članic državljanom in podjetjem ne bi preprečevali ali jih odvračali od uveljavljanja njihovih pravic.

2.5 Vsekakor je za oblikovanje evropskega pravosodnega območja nujno izboljšati sodelovanje med sodišči ter poenostaviti in pospešiti postopke, da bi odpravili nepravilno delovanje in zamude.

3. **Predloga Komisije**

3.1 Komisija želi s predlogoma spremeniti veljavni uredbi o pridobivanju dokazov in vročanju pisanj.

3.2 *Predlog spremembe uredbe o pridobivanju dokazov*

3.2.1 Cilj predloga je izboljšati delovanje območja svobode, varnosti in pravice ter notranjega trga s krepitvijo učinkovitosti in hitrosti čezmejnega pridobivanja dokazov.

3.2.2 Gre za prilagoditev uredbe tehničnemu razvoju, ki izkorišča prednosti digitalizacije, in zagotavljanje, da komunikacija in izmenjava dokumentov kot privzeto potekata prek elektronskih medijev ob spoštovanju varstva podatkov in zasebnosti, ne da bi to kakor koli zmanjšalo procesne pravice strank. Zato bi moral imeti sistem decentralizirano strukturo, ki omogoča neposredno komuniciranje med končnima uporabnikoma.

3.2.3 S predlogom se spodbujajo sodobni načini pridobivanja dokazov, kot je videokonferenca, kadar je treba zaslišati osebo, ki se nahaja v drugi državi članici. Njegov namen je zagotoviti uporabo najprimernejše, najpogostejše in najhitrejše oblike neposrednega pridobivanja dokazov z zaslišanjem priče, stranke ali izvedenca s stalnim prebivališčem v drugi državi članici.

3.2.4 Odpravljajo se pravne ovire za sprejemanje elektronskih (digitalnih) dokazov. S predlogom se zagotavlja tudi vzajemno priznavanje digitalnih dokazov. To bo zmanjšalo bremena za državljane in podjetja v postopku in omejilo število primerov, v katerih se elektronski dokazi zavrnejo.

3.2.5 Odpravljajo se razlike v razlagi pojma „sodišče“, ki v uredbi o pridobivanju dokazov sedaj ni opredeljen. S predlogom se odpravlja ta pravna negotovost.

([1]) Uredba Sveta (ES) št. 1206/2001 z dne 28. maja 2001 (UL L 174, 27.6.2001, str. 1).

([2]) Uredba (ES) št. 1393/2007 z dne 13. novembra 2007, s katero se razveljavlja Uredba Sveta (ES) št. 1348/2000 (UL L 324, 10.12.2007, str. 79)

([3]) V skladu s tako imenovanim vzporednim sporazumom z Dansko.(UL L 300, 17.11.2005, str. 55). Združeno kraljestvo in Irska sta v skladu s členom 3 Protokola št. 21, ki je priložen Pogodbama, tedaj podala uradno obvestilo, da želita sodelovati pri sprejetju in uporabi obeh uredb.

3.2.6 Predlog je skladen z obstoječimi instrumenti EU na področju pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah in ne posega v morebitno izmenjavo informacij med organi v zvezi s priznavanjem in izvrševanjem sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ([4]) niti v preživninskih zadevah ([5]), tudi kadar imajo te informacije dokazno vrednost, zato ima organ prosilec možnost, da prosto izbere najprimernejšo metodo.

3.2.7 Predlog določa možnost pridobivanja dokazov prek diplomatskih in konzularnih predstavnikov države članice na ozemlju druge države članice in na območju, kjer opravljajo svoje naloge, ne da bi bilo treba za to predhodno zaprositi osrednji ali pristojni organ v tej držav članici.

3.2.8 Da se zagotovi vzajemno priznavanje digitalnih dokazov, se ne sme zavrniti priznanje dokazov, pridobljenih v eni državi članici v skladu z njeno zakonodajo, kot dokazov v drugih državah članicah le zaradi njihove digitalne narave.

3.2.9 Za vnos sprememb v standardne obrazce iz prilog ali posodobitev teh obrazcev je predviden prenos pooblastil na Komisijo v skladu s členom 290 PDEU.

3.3 *Uredba o vročanju pisanj*

3.3.1 Glavni cilj te uredbe je določiti enotne kanale za pošiljanje pisanj iz ene države članice v drugo za namene vročanja teh pisanj v tej drugi državi članici. Za to so še posebej dragocene izkušnje z uporabo veljavne uredbe in sodno prakso Sodišča Evropske unije na tem področju.

3.3.1.1 Spreminja se njeno področje uporabe, vendar pa se ohranja sedanje besedilo določbe o izvensodnih pisanjih. V zvezi s sodnimi pisanji se bo uredba uporabljala v vseh primerih, ko ima naslovnik stalno prebivališče v drugi državi članici.

3.3.1.2 Po tem novem sistemu so vsi primeri vročitve pisanj obvezno zajeti v področje uporabe uredbe, kadar ima naslovnik stalno prebivališče v drugi državi članici, uporablja pa se samo za vročanje pisanj o začetku postopka ali zahtevka. Pri nadaljnjih primerih vročanja sodnih pisanj med sodnim postopkom je dodatna zaščita manj pomembna.

3.4 Komunikacija in izmenjava pisanj med organi, pristojnimi za pošiljanje in sprejem, mora potekati po elektronski poti prek decentraliziranega sistema IT, ki ga sestavljajo nacionalni sistemi IT, ki so med seboj povezani z varno in zanesljivo komunikacijsko infrastrukturo, čeprav obstaja možnost uporabe alternativnih (tradicionalnih) sredstev komunikacije v primerih nepredvidene in izjemne motnje v sistemu IT.

3.5 Predlog določa, da morajo države članice pomagati pri ugotavljanju, kje se nahaja prejemnik v drugi državi članici, in sicer na enega od treh načinov:

— pravna pomoč prek organov, ki jih imenujejo države članice,

— zagotavljanje dostopa do javnih registrov stalnega prebivališča prek portala e-pravosodje;

— ali zagotavljanje podrobnih informacij o razpoložljivih orodjih za iskanje oseb na njihovem ozemlju prek portala e-pravosodje.

3.6 Od tujih strank v postopku se lahko zahteva, da imenujejo zastopnika za vročanje pisanj v postopku v državi članici postopka.

3.7 Izboljšuje se postopek glede pravice naslovnika, da zavrne sprejem pisanja, če ni sestavljeno v ustreznem jeziku ali vanj prevedeno.

3.8 Predlog izvajalce poštnih storitev zavezuje k uporabi posebne povratnice (potrdila o prejemu) pri vročanju pisanj po pošti s skladu z uredbo. Uvaja se minimalni standard glede oseb, ki so lahko nadomestni prejemniki, če izvajalec poštnih storitev pisanja ne more vročiti naslovniku osebno.

([4]) Uredba Sveta (ES) št.º2201/2003 z dne 27. novembra 2003 (UL L 338, 23.12.2003, str. 1).
([5]) Uredba Sveta (ES) št.º4/2009 z dne 18. decembra 2008 (UL L 7, 10.1.2009, str. 1).

3.9 Predlog uvaja elektronsko vročanje pisanj kot dodatni alternativni način vročanja v skladu z uredbo.

3.10 V primerih, ko se toženec ne spusti v postopek, se uvajata dve večji novosti:

(a) sodišče, pred katerim poteka postopek, bo moralo poslati opozorilo o začetku postopka ali o zamudni sodbi na razpoložljivi uporabniški račun toženca, ki se ni spustil v postopek;

(b) enotno časovno obdobje dveh let od izdaje zamudne sodbe je določeno za razpoložljivost izredne vrnitve v prejšnje stanje, po preteku tega roka pa izpodbijanje priznanja in izvršitve te sodbe v drugi državi članici ni več mogoče.

4. **Splošne ugotovitve**

4.1 EESO izraža zadovoljstvo s predlogoma Komisije o spremembi uredbe o pridobivanju dokazov in uredbe o vročanju pisanj, saj olajšujeta povezovanje držav članic na področju pravosodja z vzpostavljanjem enotnih kanalov na njunih področjih uporabe.

4.2 Predloga prispevata k izboljšanju sodelovanja na področju pravosodja v EU na podlagi načela vzajemnega priznavanja sodnih odločb (člen 81 PDEU), krepitvi območja svobode, varnosti in pravice (člen 3(2) in člen 67 PDEU) in vzpostavitvi notranjega trga (člen 26 PDEU).

4.3 Skratka, sprejetje in uporaba pravnega okvira, ki ga predlaga Komisija, bi morala objektivno prispevati k odpravi različnih nevidnih ovir, ki neposredno vplivajo na življenje vseh državljanov – tako držav članic kot tudi oseb, ki prebivajo v EU – in trgovinski promet podjetij, ki poslujejo v EU.

4.4 Za zagotovitev dostopa do pravega varstva in poštenega sojenja je treba določbe obeh predlogov nujno uporabljati v sodnih postopkih s čezmejnimi posledicami in jih ustrezno izvajati.

4.5 Predloga sta tudi v skladu s strategijo za digitalni trg na področju e-uprave, zlasti s potrebo po sprejetju ukrepov za posodobitev javne uprave in doseganje čezmejne interoperabilnosti, ki olajšuje interakcije z državljani.

4.6 S predlogoma se povečuje pravna varnost in tako prispeva k preprečevanju zamud in nepotrebnih stroškov za državljane, podjetja in javne uprave ter odpravljajo pomanjkljivosti pri varovanju procesnih pravic strank, saj naj bi preprečila, da se ena od strank ne bi mogla braniti po „načelu enakosti orožij“.

4.7 Treba je poudariti, da določba o delegiranih aktih za posodobitev in spremembo priloge obeh predlogov uredb ni v skladu s stališčem EESO ([6]) o tej temi, saj naj bi se v skladu s predlogom pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov na Komisijo preneslo za nedoločen čas, kljub pozivom, naj se sprejemanje delegiranih aktov časovno omeji.

4.8 EESO meni, da brez dejanskega pravosodnega prostora ni mogoče v celoti izkoristiti svoboščin enotnega trga.

5. **Splošne ugotovitve glede uredbe o pridobivanju dokazov**

5.1 Cilj predloga o spremembi uredbe o pridobivanju dokazov je povečanje elektronske komunikacije med vpletenimi pristojnimi organi, da se zmanjša uporaba papirja, ki je dražja in počasnejša, ter uvedba uporabe videokonferenc za zaslišanje osebe v drugi državi članici, ne da bi to kakor koli zmanjšalo procesne pravice strank.

5.2 Čeprav se v tem predlogu predpostavlja skrbno in učinkovito ravnanje vpletenih sodnih organov ter dosledno spoštovanje načel lojalnega sodelovanja in vzajemnega priznavanja – slednje je izrecno navedeno (v četrti uvodni izjavi in v členu 18*a* predloga), da nihče ne bi izpodbijal dokazne vrednosti digitalnih dokazov – pa predlog ne vsebuje nobene določbe v primeru zavrnitve zaprošenega sodnega organa na podlagi:

([6]) UL C 288, 31.8.2017, str. 29; UL C 345, 13.10.2017, str. 67.

— neupravičene zamude,

— odsotnosti obrazložitve ali

— nezadostne obrazložitve.

V takšnih primerih dostop do učinkovitega pravnega sredstva praktično nemogoč in treba bi bilo najti rešitev, da do njih ne pride.

5.2.1 To je pomembno v sedanjem stanju prava Unije, ko lahko kot huda kršitev obveznosti držav članic z vidika prava EU šteje že to, da nacionalno sodišče opusti predložitev vprašanja v predhodno odločanje Sodišču EU v zadevi, o kateri razsoja ([7]).

5.2.2 Veliko je primerov, ko zaprošeno sodišče lahko hudo krši pravice udeleženih strani, če ne sodeluje z dolžno skrbnostjo, zlasti pri začasnem varstvu, sklicujoč se na nacionalno suverenost ali nacionalno varnost, javni red itd. (glej člen 4(2) PEU), ali kadar prihaja do razlik med državami članicami zaradi različnih procesnih praks.

5.2.3 Do zadnjega primera prihaja v predhodni preiskavi, saj člen 23 haaške Konvencije z dne 18. marca 1970 o pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah v tujini državam članicam omogoča, da ne izvršujejo zaprosil, izdanih za predobravnavno odkrivanje dokumentov (po vložitvi tožbe, vendar pred začetkom sojenja).

5.2.4 V sedanji Uredbi (ES) št. 1206/2001 to vprašanje sicer ni izrecno obravnavano, je pa izključeno iz področja njene uporabe, kot je razvidno iz izjave Sveta 54/01 z dne 4. julija 2001 (dok. 10571/01, str. 1).

5.2.5 Občasno lahko pride do nepotrebnih zamud zaradi nezadostne tehnične usposobljenosti zaprošenih organov ali neustreznega delovanja tehnološke infrastrukture. Da bi v največji možni meri preprečili in odpravili takšne situacije, bi morali s predlogom uvesti neke vrste določbo, s katero bi od držav članic zahtevali digitalno posodobitev sodišč ter prilagoditev njihove tehnološke infrastrukture.

5.3 Poleg tega bi nekatere določbe predloga morale biti natančnejše. Na primer v členu 1(4) je pojem „sodišče“ opredeljen zgolj kot „vsak sodni organ države članice, ki je pristojen za izvršitev pridobivanja dokazov v skladu s to uredbo“.

5.3.1 Čeprav bi takšna opredelitev lahko vključevala tudi javne uslužbence (npr. notarje), pa izključuje zasebne arbitražne organe, ki delujejo na področju naložb, trgovanja, potrošnje, ali arbitražne organe, ki delujejo na katerem drugem področju.

5.3.2 Tako torej ni priznan velik pomen arbitražnih organov v trgovskem in ekonomskem prometu v državah članicah in tretjih državah.

5.3.3 S tem v zvezi lahko pride do primerov litispendence ter težav pri izvajanju njihovih sklepov na zaprošenih sodiščih držav članic (npr. do prepovedi začetka postopka v isti zadevi pred drugim sodiščem), kar lahko povzroči pravno negotovost.

5.3.4 Nedvomno je ta omejena opredelitev „sodišča“ v skladu s sodno prakso Sodišča EU, ki zasebnim arbitražnim organom običajno odreka status „sodišča“ ([8]).

5.3.5 EESO meni, da samodejna uporaba navedene sodne prakse Sodišča EU na obravnavanem področju lahko privede do nepriznavanja odločb arbitražnih razsodišč ali nesodelovanja zaprošenega sodišča, kar lahko v določenih primerih pomeni, da udeležene stranke ostanejo brez zaščite.

([7]) Glej sklepne predloge generalnega pravobranilca Watheleta v zadevi C-416/17, Evropska komisija proti Francoski republiki, točke 95 do 103.

([8]) Na primer v naslednjih zadevah: zadeva Nordsee 102/81(1982), točke 10–13; zadeva Eco Swiss C-126/97(1999), točka 34; zadeva Denuit in Cordier C-125/04(2005), točka 13; zadeva Gazprom C-536/13(2015), točka 36; zadeva Achmea C-284/16(2018), točke 45 do 49, itd.

5.3.6 Kljub temu je iz te ocene treba izključiti klavzule o arbitraži med vlagateljem in državo iz dvostranskih pogodb o naložbah, saj te v skladu s sodno prakso Sodišča EU v zadevi „Achmea“ ([9]) niso v skladu s pravom Unije in nimajo pravnih učinkov ter so nezakonite, ker se križajo s pravili enotnega trga in ustvarjajo diskriminacijo med vlagatelji v EU.

5.4 Po drugi strani pa člen 17*b* priznava diplomatskim ali konzularnim predstavnikom države članice možnost, da brez predhodnega zaprosila pridobijo dokaze na ozemlju druge države članice, v kateri so akreditirani. Ta pristojnost je omejena na prostovoljno pridobivanje dokazov ali zaslišanje državljanov držav članic, ki jo zastopajo, v okviru sodnega postopka, za katerega je pristojno sodišče te države članice.

5.5 Koristno bi bilo razširiti naloge pravne pomoči teh uradnikov, ki so določene v predlogu, tako da se jih prilagodi dejanskemu stanju v EU, zlasti z vidika svobode gibanja in prebivanja državljanov držav članic ter svobode ustanavljanja njihovih podjetij. Tako bi lahko izvršitve teh uradnikov v praksi lahko razširili na tujce, ne da bi bilo treba prositi za predhodno dovoljenje, ali na državljane države gostiteljice, če ta to dovoli.

5.6 EESO se strinja s tem, da je zelo pomembno določiti obveznost, da se državi članici pomaga poiskati naslov osebe, ki ji je treba vročiti sodno ali izvensodno pisanje v drugo državo članico, kadar njeno prebivališče ni znano.

5.7 Poleg tega je v kontekstu obravnave tega predloga treba upoštevati Agendo EU na področju pravosodja za leto 2020, s katero si EU prizadeva okrepiti temeljne pravice, vključno s civilnimi procesnimi pravicami.

5.8 V tem smislu ukrepi digitalizacije iz tega predloga upoštevajo zahteve glede varstva podatkov in zasebnosti v sistemu za elektronsko izmenjavo informacij med vpletenimi sodišči, vključno z vnaprejšnjo določitvijo kroga uporabnikov sistema (samo sodišča in pravosodni organi držav članic).

5.9 Vendar pa kljub temu, da se v prihodnosti pričakujejo napadi na to elektronsko infrastrukturo in da bo tveganje še večje, ko se bodo ti informacijski sistemi med seboj povezali, ni predvidene nobene določbe o tem, kdo bo odgovoren, če bo zaradi kibernetskih napadov, pomanjkljivosti ali okvar sistema prišlo do razkritja občutljivih informacij ali celo uničenja dokaznih elementov določenega postopka.

5.10 Če ni predviden način pripisovanja odgovornosti za te napade napadalcem, lahko pride do hudih kršitev pravic udeleženih strank in lahko se celo zgodi, da bodo same utrpele posledice teh pomanjkljivosti, če se bodo odgovorni sklicevali na višjo silo.

6. **Splošne ugotovitve o predlogu uredbe o vročanju pisanj**

6.1 EESO meni, da bo predlog uredbe o vročanju pisanj izboljšal in pospešil sodne postopke, saj bo poenostavil in pospešil mehanizme za sodelovanje pri pošiljanju in vročanju pisanj. S tem se bo izboljšalo sojenje v zadevah, ki segajo preko meja, okrepile procesne pravice v civilnem postopku in povečalo medsebojno zaupanje med pravosodnimi sistemi držav članic.

6.2 Namen tega predloga je odpraviti počasnost in pogoste kršitve rokov – do česar prihaja zato, ker dokumente posredujejo pristojni organi – z zahtevo, da se vročitev pisanja opravi elektronsko. Predlog krepi tudi pravice naslovnika pisanja do obrambe z različnimi posebnimi ukrepi pristojnih organov v primeru negotovosti zaradi zavrnitve določenega pisanja ali v primeru zamudnih sodb.

6.3 Poudariti velja, da ima obravnavani predlog široko področje subjektivne in materialne uporabe, saj zajema tako fizične kot pravne osebe ter vse podjetnike, tudi mikropodjetja, dopušča pa samo izrecno navedene izjeme (člen 1(1) in (3)).

([9]) Sodba „Achmea“, zadeva C-284/16, z dne 6. marca 2018 (ECLI:EU:C:2018:158).

Uskladiti bi bilo treba vse jezikovne različice, da bi bilo jasno, da se predlog uredbe ne nanaša samo na dokument, s katerim je postopek sprožen, temveč na vse pravne akte postopka.

6.4 EESO se strinja z jamstvi in zaščitnimi ukrepi, ki so določeni za naslovnikovo zavrnitev sprejema pisanja in z obveznostjo organa za sprejem, da ga o tem obvesti. Poleg tega za ravnovesje med pravicami strank v postopku nujno, da je tožena stranka seznanjena z dokumentom, na podlagi katerega se je postopek začel, tako da se zdi primerno, da je napisan v jeziku, ki ga naslovnik razume, ali v enem od uradnih jezikov kraja vročitve.

6.5 Ustrezna se zdi tudi določba o dopolnilnih načinih vročanja pisanj, torej po pošti, neposredno po sodnih uradnikih, uradnikih ali drugih pristojnih osebah zaprošene države člani in po elektronski poti.

6.6 V vsakem primeru pa je treba ohraniti in zagotoviti celovitost in namen tako sodnih kot izvensodnih pisanj.

V Bruslju, 17. oktobra 2018

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Luca JAHIER